

STATISTIKENS FRAMSTÄLLNING

Jordbruksföretag och företagare 2024

Ämnesområde

Jordbruk, skogsbruk och fiske

Statistikområde

Jordbrukets struktur

Produktkod

JO0106

Referenstid

2024

Kontaktuppgifter

Typ av uppgift	Uppgift
Statistikansvarig myndighet	Jordbruksverket
Kontaktinformation	Jesper Fransson
E-post	statistik@jordbruksverket.se
Telefon	036-15 50 79

Innehåll

1	Statistikens sammanhang.....	3
2	Undersökningsdesign	4
2.1	Målstorheter	4
2.2	Ramförfarande	4
2.3	Förfaranden för urval och uteslutning	4
2.3.1	Urvalsförfarande.....	4
2.3.2	Uteslutning från insamling (cut-off)	5
2.4	Insamlingsförfarande.....	5
2.4.1	Datainsamlingsmetoder	5
2.4.2	Mätning.....	5
2.4.3	Bortfallsuppföljning	5
2.5	Bearbetningar.....	5
2.6	Granskning.....	5
2.6.1	Granskning under insamlingen	5
2.6.2	Granskning av mikrodata	6
2.6.3	Granskning av makrodata	6
2.6.4	Granskning av redovisning	6
2.7	Skattningsförfarande	6
2.7.1	Principer och antaganden	6
2.7.2	Skattningsförfarande för målstorheter.....	7
2.7.3	Skattningsförfarande för tillförlitlighet.....	7
2.7.4	Röjandekontroll	7
3	Genomförande	7
3.1	Kvantitativ information.....	7
3.2	Avvikelser från undersökningsdesignen	7

1 Statistikens sammanhang

Sedan många år tillbaka genomförs statistiska undersökningar för att redovisa jordbrukets struktur, och för att ta fram jämförbar statistik mellan EU:s medlemsländer. Statistik om Jordbruksföretag och företagare ingår som en del i de EU-reglerade strukturundersökningarna.

Undersökningar av strukturen i jordbruket ska enligt EU:s regelverk genomföras tre gånger under en 10-årsperiod i samtliga medlemsländer. Vart tionde år ska strukturundersökningarna i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2018/1091 genomföras som totalundersökningar. Kravet på totalundersökningar gäller för åren 2010, 2020 och 2030 och innebär att samtliga jordbruksföretag i samtliga medlemsländer ska ingå i undersökningen dessa år. De mellanliggande åren (2013, 2016, 2023 och 2026) kan medlemsstaterna välja att genomföra en urvalsundersökning istället för en totalundersökning, så länge de precisionskrav som förordningen ställer möts avseende djur och grödor på NUTS2- samt NUTS1-nivå.

De år som det inte görs någon strukturundersökning sammanställs statistik om antal jordbruksföretag och företagare baserat på Jordbruksverkets Lantbruksregister, LBR.

Nationellt används statistiken till att bland annat följa den långsiktiga utvecklingen inom jordbrukssektorn. Statistiken kan till exempel användas som underlag för analyser inför kommande jordbrukspolitiska beslut. Exempel på ett område där statistiken används är analyser av jordbrukssektorns bidrag till sysselsättningsgraden, som är en viktig faktor i medlemsländernas och unionens ekonomiska utveckling. Andra viktiga aspekter är jämställdhet och landsbygdsutveckling.

Resultaten används bland annat av Regeringskansliet, branschorganisationer, företag, Jordbruksverket, länsstyrelser och kommuner till marknadsbedömningar, kalkyler, prognoser och utredningar om jordbrukets miljöpåverkan.

Statistiken redovisas bland annat i en statistikrapport som publiceras på Jordbruksverkets webbplats. Den senaste statistikrapporten avseende 2023 års resultat har sedan publiceringen i slutet av mars 2024 besökts av lite mer än 1 700 besökare.

För att ta reda på vad användarna av statistiken har för uppfattning om den statistik som produceras, anordnar Jordbruksverket så kallade användarråd. Detta är sammankomster, där användarna av statistiken bjuds in för att delge Jordbruksverket sina synpunkter på den statistik som produceras. Jordbruksverket har som mål att där det så är möjligt tillgodose användarnas behov. Jordbruksverket avser att anordna ett användarråd en gång om året.

2 Undersökningsdesign

2.1 Målstorheter

De variabler som undersöks är:

- antal jordbruksföretag
- arealer av olika slag på jordbruksföretagen

2.2 Ramförfarande

Ramen utgörs av samtliga jordbruksföretag i Sverige. Med jordbruksföretag avses en inom jordbruk, skötsel av lantbruksdjur eller trädgårdsodling bedriven verksamhet under en och samma driftsledning. Med företagare avses den person som juridiskt och ekonomiskt svarar för verksamheten på jordbruksföretaget.

Ett jordbruksföretag är ett företag som år 2024 uppfyllde något av följande kriterier:

- brukade mer än 2,0 hektar åkermark, eller
- brukade sammanlagt minst 5,0 hektar jordbruksmark, eller
- bedrev trädgårdsodling omfattande minst 2 500 kvadratmeter frilandsareal, eller
- bedrev trädgårdsodling omfattande minst 200 kvadratmeter växthusyta, eller
- innehade djurbesättning som den 5 juni omfattade minst 10 nötkreatur, eller minst 10 suggor eller minst 50 grisar, eller minst 20 får, eller 1 000 höns (inklusive kycklingar).

Till grund för ramen ligger Lantbruksregistret (LBR) avseende 2023. Ramen kompletteras med nya företag enligt stödansökningar som gjorts till Jordbruksverket (SAM-ansökan), Jordbruksverkets djurregister, från Nötkreatursregistret (CDB) och från SCB:s företagsregister. Information till ramen hämtas också från Jordbruksverkets slaktregister.

Informationen i djurregister och slaktregister finns per anläggningsnummer till vilket en djurhållare finns registrerad. I Nötkreatursregistret finns informationen per djur till vilket en anläggning respektive en djurhållare är kopplad. I de fall varken djurhållare eller anläggningsnummer finns i 2023 års LBR skapas ett nytt företag med djurhållaren som huvudbrukare.

2.3 Förfaranden för urval och uteslutning

2.3.1 Urvalsförfarande

Denna statistik baseras på uppgifter från samtliga jordbruksföretag i målpopulationen och således görs inget urval.

2.3.2 Uteslutning från insamling (cut-off)

Ingen del av målpopulationen utesluts från direktinsamling.

Cut-off används vid skapande av målpopulationen se avsnitt 2.2.

2.4 Insamlingsförfarande

2.4.1 Datainsamlingsmetoder

Data kommer från Lantbruksregistret, LBR, som Jordbruksverkets statistikenhet ansvarar för. LBR bygger på administrativa register och statistiska undersökningar av jordbruksföretag.

2.4.2 Mätning

Uppgifterna kommer från LBR. Uppgifterna om arealer i LBR baseras nästan enbart på uppgifter från jordbrukarnas ansökningar om arealbaserade stöd (IAKS). Uppgifter om nötkreatur hämtas från Nötkreatursregistret (CDB), uppgifter om övriga lantbruksdjur hämtas från både en urvalsundersökning om lantbruksdjur som genomfördes 2024 och den senaste strukturundersökningen som genomfördes 2023.

2.4.3 Bortfallsuppföljning

Inget bortfall förekommer i denna undersökning då alla uppgifter kommer från LBR. En liten andel av arealerna i LBR kommer från undersökningar där bortfallet är litet och uppgifter om lantbruksdjur kommer från olika undersökningar där bortfallet också är litet.

2.5 Bearbetningar

För jordbrukare där ingen ny information kunnat inhämtas från administrativa register och/eller statistiska undersökningar under 2024 sätts senast kända värde avseende främst djurinnehav av får, grisar och fjäderfän. Det skulle kunna ge en över- eller underskattning av antalet jordbruksföretag och även en risk att vissa företag klassificeras i fel driftsinriktning.

I samband med den årliga djurräkningen har det antagits att samtliga kor i besättningar med mjölkleveranser i juni 2024 är mjölkkor. Detta ger en överskattning av antalet mjölkkor, som beräknas vara långt mindre än 1 %. På motsvarande sätt underskattas antalet övriga kor. Detta skulle kunna påverka fördelningen av företag till olika driftsinriktningar men i så fall i mycket ringa omfattning.

2.6 Granskning

2.6.1 Granskning under insamlingen

Denna statistikrapport baseras på uppgifter i LBR. Det samlas inte in några data specifikt för denna rapport och därför ingen granskning under insamling. Granskning sker i samband med insamlingen av

uppgifter för de urvalsundersökningar som används för de årliga uppdateringarna av LBR.

2.6.2 Granskning av mikrodata

Denna statistikrapport baseras på uppgifter från LBR. Det görs ingen granskning av mikrodata specifikt för denna statistikrapport. Granskning av mikrodata sker i samband med insamligen av uppgifter för de urvalsundersökningar som används för de årliga uppdateringarna av LBR.

2.6.3 Granskning av makrodata

Makrodata granskas mot tidigare års resultat men även mot andra källor.

2.6.4 Granskning av redovisning

Jordbruksverket följer en produktionsprocess för framställning av officiell statistik. I denna process ingår två typer av granskning inför publicering.

Dels genomförs en omfattande korrekturläsning som granskar om data och beräkningar som presenteras i text, tabblåer och figurer stämmer överens med det data som presenteras i tabellerna. I korrekturläsningen kontrolleras även att publikationen följer den fastlagda mallen för våra publikationer och att språket är lättläsligt och korrekt.

Utöver korrekturläsningen går en granskningsgrupp (bestående av ett antal medarbetare vid Jordbruksverkets statistikenhet) igenom publikationen och dess medföljande material med avseende på resultatens rimlighet, publikationens struktur, vad som lyfts fram i text och rubriker samt om presentationen är lättillgänglig för användarna.

2.7 Skattningsförfarande

2.7.1 Principer och antaganden

Skillnaden mellan den faktiska uppgiften observationsvariabeln avser och det observerade värdet kallas mätfel. Ett mätfel uppkommer av att uppgiftslämnaren uppger ett felaktigt värde, det kan bero på att de inte vet det riktiga värdet eller att de misstolkar instruktionerna i frågeenkäten. Mätfelet är för undersökningen okänt.

Täckningsbrist uppkommer av att ramen inte korrekt beskriver målpopulationen och delas upp i över- och undertäckning. Övertäckning innebär att ramen innehåller observationsobjekt som inte ingår i rampopulationen. Undertäckning innebär att ramen saknar observationsobjekt som ingår i rampopulationen, exempel är ny-startade jordbruksföretag. Vi vet att det finns en viss övertäckning i

ramen då vi inte har tillräckligt med information om alla företag för att kunna utesluta vissa från ramen. En viss undertäckning finns också då vi inte har information om alla nya företag som startats.

Objektsbortfall, att ett jordbruksföretag inte besvarar blanketten, och partiellt bortfall, att ett jordbruksföretag inte besvarar en eller flera frågor i blanketten, påverkar skattningen av målstorheterna. Om möjligt imputeras saknade svar från tidigare år eller från logiska antaganden.

2.7.2 Skattningsförfarande för målstorheter

Skattningsförfarandet består av summering av totaler.

2.7.3 Skattningsförfarande för tillförlitlighet

Inga osäkerhetsmått tas fram för denna statistik.

2.7.4 Röjandekontroll

Röjandekontroll sker vid produktion av de tabeller som redovisas i statistikdatabasen och i statistikrapporten. Inga data om antal företag redovisas i de fall att antalet företag är färre än ett tröskelvärde.

I de fall att uppgifter behöver undertryckas, görs detta för flera redovisningsgrupper för att undanröja möjligheten att räkna fram enskilda värden genom subtraktion av andra redovisningsgrupper från totaler.

3 Genomförande

3.1 Kvantitativ information

I Lantbruksregistret, LBR, för år 2024 fanns det totalt 55 400 jordbruksföretag. Av dessa var 49 873 enskilda firmor och 5 527 juridiska personer.

3.2 Avvikelser från undersökningsdesignen

Inga avvikelser har skett.